

Song of the dark forest

Vertaalde liedteksten - Translated lyrics

- 1 **Dmitri Sjostakovitsj**, Pianotrio nr. 2 - *I. Andante*
- 2 **Sergej Rachmaninov**, Vijftien liederen, op. 26 - *Nr. 3 'We zullen rust vinden' (Anton Tsjechov)*

We zullen rust vinden	We shall find rest
We zullen engelen horen	We shall hear angels
We zullen de hemel zien	We shall see the heavens
bezaaid met diamanten	covered in diamonds
Al het aardse kwaad,	All earthly evil,
al ons lijden verdwenen...	all our suffering gone...
...verzonken	...drowned
in een mededogen	in a mercy
dat de hele wereld zal vullen	that will fill the world
Ons leven zal vredig zijn,	Our life will be peaceful,
teder,	gentle,
zacht,	soft,
als een streling...	like a caress...
Ik geloof het...	I believe it...
We zullen rust vinden...	We shall find rest...

- 3 **Dmitri Sjostakovitsj**, Strijkkwartet nr. 15 - *II. Serenade - Adagio*

- 4 **Pjotr Iljitsj Tsjaikovski**, *'Mijn geest, mijn engel, mijn lief'*

Ben jij dat niet,	Is that you,
om mij als een ijle schaduw,	around me like a thin shadow,
mijn geest,	my spirit,
mijn engel,	my angel,
mijn lief?	my love?
Praat jij daar zo zachtjes,	Is it you speaking quietly,
zweeft stil om me heen?	hovering around me?
Je bezielt me, verlegen,	You inspire me, timidly,
geneest al mijn kwalen	cure all my ailments
En laat jij mij	And will you give me
zacht dromen,	calm dreams,
mijn geest,	my spirit,
mijn engel,	my angel,
mijn lief?	my love?

5 **Modest Moessorgski**, Lieder en dansen van de Dood - Nr. 4 'De Veldheer' (Arseni Golenisjtsjev-Koetoezov)

De strijd dondert	The battle thunders
Pantsers flitsen,	Armours flash,
kanonnen brullen	cannons roar
Troepen rennen,	Troops run,
paarden razen,	horses rage,
langs bloedrode rivieren	along blood-red rivers
De middagzon schroeit,	The afternoon sun burns,
de mensen vechten	the people fight
De zon zwicht	The sun yields
de strijd woedt heviger	The fight rages more fiercely
Zonsondergang zet in	The sunset fades
de vijanden vechten door,	but the enemies keep fighting,
nog grimmiger en woester	fiercer and angrier
Dan valt de nacht	Then night falls
over het slagveld	on the battlefield
In de duisternis	In the darkness
vertrekken de troepen	the troops leave

Alles is stil	Everything is quiet
In die mistige nacht	In the misty night
het gekerm is opgestegen	the moaning has risen up
naar de hemel	into the heavens
En dan,	And then,
in het licht van de maan...	in the moonlight...
... rijdend te paard,	...on horseback,
de botten glanzend wit...	bones a shining white...
... daar verschijnt:	... there appears:
de Dood	Death
Door de stilte, luisterend	Through the silence, listening
naar gejammer en gebeden,	to wailing and prayers,
gaat de Dood,	there goes Death,
trots en tevreden	proud and satisfied
De Dood trekt	Death rides
over het slagveld	over the battlefield
als een fiere maarschalk...	like a proud marshal...
...kijkt om	...looks back
op de top van de heuvel,	from the top of the hill,
stopt,	stops,
en lacht	and smiles
En over het slagveld	And over the battlefield
galmt de stem	echoes a fatal voice:
van het onheil:	
"De strijd is gestreden!	"The battle is finished!
Ik versloeg iedereen!	I defeated everyone!
Alle soldaten	All soldiers
volgen nu mijn bevel!"	now follow my command!"

"Het leven verdeelde jullie
 maar ik bracht jullie samen!
 Herrijs nu allen,
 voor de parade der doden!"
 "Marcheer plechtig voorbij.
 Ik wil mijn troepen tellen"
 "Leg dan jullie botten
 in de grond:
 het is aangenaam
 om er uit te rusten
 van het leven op aarde"
 "De jaren zullen vliegen,
 gaan ongemerkt voorbij,
 tot zelfs de herinnering
 aan jullie is vergaan"
 "Maar ik zal jullie
 nooit vergeten!
 Boven jullie tombes
 houd ik een luid feest"
 "Met zware danspassen
 stamp ik de aarde aan
 om jullie grafsteen..."
 "... zodat jullie botten
 nimmer zullen ontsnappen"
 "zodat jullie nooit meer zullen
 opstaan uit de aarde!"

"Life divided you
 but I united you!
 Rise, all,
 for the parade of the dead!"
 "March solemnly past.
 I want to count my troops"
 "Then lay your bones
 in the ground:
 it is pleasant
 to rest there
 after life on earth!"
 "Years will pass by,
 unnoticed,
 until even the memory of you
 will disappear"
 "But I will never
 forget you!
 Above your tombs
 I will loudly hold a feast"
 "With heavy dance steps
 I will stamp the earth
 on your grave... "
 "... so that your bones
 will never escape"
 "so that you will never
 rise from the ground!"

6-7-8 **Dmitri Sjostakovitsj**, Strijkkwartet nr. 8 - II. *Allegro molto* - III. *Allegretto* - IV. *Largo*

9 **Modest Moessorgski**, 'Vergeten' (Arseni Golenisjtsjev-Koetoezov)

Hij vond de dood
 in een vreemd land
 al vechtend met de vijand
 En wanneer
 zijn vrienden juichen
 omdat de vijand
 is verslagen... .
 ...ligt hij alleen,
 vergeten op het slagveld
 Een gretige raaf
 drinkt bloed
 uit zijn verse wonden
 Hij pikt in de ogen,
 nog niet gesloten,
 daarin nog de dodelijke blik
 van het stervensuur
 Eenmaal verzadigd
 vliegt de raaf weer verder

He found death
 in a foreign country
 fighting the enemy
 And while
 his friends rejoice
 because the enemy
 is defeated...
 ... he lies alone, forgotten
 on the battlefield
 A greedy raven
 drinks blood
 from his fresh wounds
 He pecks at the eyes,
 still not closed,
 in them the lifeless gaze
 of the hour of death
 Once sated
 the raven flies on

Ondertussen
 ver weg in het moederland...
 ... voedt een moeder
 haar dochter bij het raam:
 "Stil maar, niet huilen
 papa komt terug!"
 "Dan zal ik, dolgelukkig,
 een taart voor hem bakken"
 Maar hij ligt alleen,
 vergeten op het slagveld

Meanwhile, far away
 in the motherland...
 ...a mother feeds her
 daughter by the window:
 "Hush, don't cry
 papa will return!"
 "Then I will be overjoyed
 and bake a cake for him"
 But he lies alone, forgotten
 on the battlefield

10 **Modest Moessorgski**, De kinderkamer – Nr. 6 'Het hobbelpaard' (*Modest Moessorgski*)

Hé, hop!
 Hé, kom!
 Ta ta ta, hop!
 Ho! . . . stop! Vasja!
 Kom spelen vandaag!
 Kom niet te laat!
 Nou... hop!
 Dag, Vasja!
 Ik ga naar Yukki...
 Rond etenstijd ben ik thuis
 en we moeten vroeg naar bed
 Dus kom!
 Ta ta ta, hé!
 Hop! Hop!
 Ik ga je vermorzelen!
 Au, mijn been!
 Au, wat een pijn!
 "Lieverd, wat een verdriet...
 Kom, stop met huilen!"
 "Het is zo over, jochie,
 sta maar weer op...
 ... ja, zo!"
 "Kijk eens hoe mooi daar!"
 "Zie je dat?"
 In de bosjes!"
 "Wat een prachtig vogeltje...
 Kijk eens die veren!"
 "Zie je?"
 "En hoe is het nu?
 Beter?"
 Beter!
 Ik was bij Yukki, mama!
 Nu moet ik naar huis...
 Hop! Er komen gasten.
 We hebben haast!

Hey, trot!
 Hey, giddyap!
 Ta ta ta, trot!
 Whoa! Stop! Vasya!
 Let's play today!
 Don't be late!
 Now...giddyap!
 Bye, Vasya!
 I'm going to Yukki...
 I'll be at home by dinnertime
 and our bedtime is early
 So come!
 Ta ta ta, hey!
 giddyap!
 I will crush you!
 Ow, my leg!
 Ow, it hurts!
 "Darling, what grief...
 Come, stop crying!"
 "It'll be better soon my boy,
 try to get up...
 ... yes, like that!"
 "Look, there! How pretty!"
 "Do you see that?
 In the bushes?"
 "What a beautiful bird...
 Look at those feathers!"
 "Do you see it?"
 "And how are you now?
 Better?"
 Better!
 I was at Yukki's, mama!
 Now I need to go home...
 Hop! Guests are coming
 We have to hurry!

13 **Aleksandr Borodin**, *'Lied van het donkere bos'* (Aleksandr Borodin)

Het donkere bos ruiste	The dark forest rustled
Het donkere bos gonsde	The dark forest buzzed
Het zong een oud lied	It sang an old song
Het oude lied vertelt	The old song told
het waargebeurde verhaal	the true story
over een wil	of a will
die ooit huisde in het bos	that once lived in the forest
en over een grote kracht	and of a mighty force
die zich daar samenpakte	that gathered there

Hoe die wil	How that will
losgeslagen raakte...	went wild...
...en de kracht	... and the force
zich verspreidde vol geweld	spread itself violently
De wil	The will caused
richtte een bloedbad aan,	a bloodbath
en de kracht	and the force
nam steden in...	captured cities...
...en lachte zijn vijanden uit	... and laughed at the enemy,
dronk gretig hun bloed.	eagerly drank their blood.

O, krachtige wil	O, strong will
O, machtige kracht	O, mighty force

¹⁴⁻¹⁵⁻¹⁶ **Béla Bartók**, Strijkkwartet nr. 4 - V. *Allegro molto* - IV. *Allegretto pizzicato* - V. *Allegro molto*

17 **Nikolaj Rimski-Korsakov, 'De Antjarboom'** (Aleksandr Poesjkin)

In de verdorde
en schrale woestijn
waar hitte
de grond verschroeide...
...daar staat
de Antjarboom
als een wrede schildwacht
alleen in het heelal
Op een dag van wraak
baarde de dorstige steppe
deze boom
De wortels
en de verdorde bladeren
aan de takken
werden met gif gevoed
Door de schors
druipt nu het venijn
Het smelt overdag in de hitte
en stolt 's avonds
tot dik doorschijnend hars
Geen vogel
vliegt naar deze boom,
geen beest
komt erop af
Slechts een duistere
wervelwind stuift soms
langs deze boom des doods,
en raast dan giftig door
En als een dwalende wolk,
zijn regen laat plenzen...
... dan sijpelt over takken
een giftige stroom
naar het schroeiend zand

Maar een man stuurde
met één machtige blik,
een andere man
naar de Antjarboom

In the dry
and barren desert
where heat
has scorched the ground...
...there stands
the Upas tree
like a cruel guard
alone in the universe
On a day of wrath
the thirsty steppes
birthed this tree
The roots
and the withered leaves
on the branches
were fed with poison
Now, venom
drips through the bark
It melts in the heat of day,
and at night sets
into thick translucent resin
No bird
flies to this tree,
no animal
approaches it
Only a dark whirlwind
sometimes rushes past
this tree of death,
and rages on, poisonous
And when a wandering cloud,
splashes its rain...
... a toxic stream
seeps over the branches
onto the scorching sand

But a man sent with one powerful
look,
another man
to the Upas tree

Die ging gedwee op weg
 en keerde in de ochtend
 terug met het venijn
 Hij bracht
 het dodelijk hars
 en ook takken
 vol gedroogde bladeren
 Over zijn bleke voorhoofd
 stroomde ijskoud zweet
 Hij overhandigde het
 en ging verzwakt liggen
 voor de tent
 De arme slaaf stierf
 aan de voeten van
 zijn onoverwinnelijke heer
 En de tsaar voedde het gif
 aan gehoorzame pijlen
 en stuurde daarmee
 de dood naar zijn burens
 over de grens

He went obediently
 and by the morning
 returned with the venom
 He brought
 the deadly resin,
 and branches
 full of dried leaves
 Over his pale forehead
 streamed sweat, cold as ice
 He delivered them
 and, weakened, lay down
 in front of the tent
 The poor slave died
 at the feet of
 his invincible lord
 The tsar fed the poison
 to obedient arrows
 And with them, sent death
 to his neighbours
 over the borders

18 **Dmitri Sjostakovitsj**, Pianokwintet in g mineur - IV. *Intermezzo*

19 **Pjotr Iljitsj Tsjaikovski**, Twaalf liederen, op. 60, nr. 11 – ‘Heldendaad’ (*Aleksej Chomjakov*)

Er zijn heldendaden
 in de strijd
 Er zijn heldendaden
 op het slagveld
 Maar
 de grootste heldendaden
 vind je in geduld,
 in liefde en gebed

There is heroism
 in battle
 There is heroism
 in combat
 But
 the biggest heroism
 you will find in patience,
 in love and prayer

Als je hart huilt
 door menselijk kwaad...
 Als geweld je knevelt
 met ketens van staal...
 Als aardse zorgen
 je ziel doorboren...
 ... volbreng dan vol geloof,
 moedig en dapper,
 jouw heldendaad
 De heldendaad
 heeft vleugels
 die je doen vliegen
 Zonder moeite,
 zonder inspanning,
 stijg je uit boven
 het duistere aardse...

When your heart cries
 because of human evil...
 When violence seizes you
 with chains of steel...
 When earthly sorrows
 sting your soul...
 ...fulfil, faithfully,
 brave and courageous,
 your heroic deed
 The heroic deed
 has wings,
 that will make you fly
 Without effort,
 without trouble,
 you will rise above
 the darkness of the earth...

...boven het dak	...above the roof
van de kerker,	of the dungeon,
boven de blinde woede...	above the blind rage...
... boven het schreeuwen	... above the screams
en huilen	and cries
van hoogmoedige menigtes	of the haughty crowds

Er zijn heldendaden	There is heroism
in de strijd	in battle
Er zijn heldendaden	There is heroism
op het slagveld	in combat
Maar	But
de grootste heldendaad	the biggest heroism
vind je in geduld,	you will find in patience,
in liefde en gebed	in love and prayer

20 **Sergey Akhunov**, Adagio: Prayer for Peace

Samenstelling / selection of works: Serge van Veggel (OPERA2DAY) 2023

Vertalingen in samenwerking met Meia Oei - Translations in cooperation with Meia Oei

De interpunctie is aangepast op het gebruik voor de tekstprojecties op het toneel

Punctuation adapted to use for on-stage text projections